

ADVIES 2603

Advies Materialendecreet – Asbest in jeuginfrastructuur

Datum: 4 februari 2026

Voorzitter: Stef Vanderspikken

Aanwezigen: Stef Vanderspikken, Noura Kaddaoui, Marnik De Bont, Leonore Lauwers, Adelina Garcia, Lies Vancayzeele, Jan-Aleksander Roggen, Oskar Bonte, Jonas Vermeulen

De Vlaamse Jeugdraad, in vergadering op 4 februari 2026, onder voorzitterschap van Stef Vanderspikken, en met bovenvermelde aanwezigen, adviseert unaniem het volgende advies.

1. Zorg voor een haalbaar parcours voor eigenaars nu de periode om een asbestinventaris op te maken wordt ingekort. 3
2. Erken de brede invulling en definitie van gebouwen die door de jeugd worden gebruikt. 3
3. Verplicht eigenaars om informatie te delen met de asbestdeskundige én de gebruikers/huurlers. Houd rekening met de gevarieerde vormen van eigenaarschap die spelen bij organisaties die zich richten op kinderen en jongeren. 4
4. Blijf eigenaars en verenigingen ondersteunen om asbest na vaststelling en attestering, ook daadwerkelijk te verwijderen en op te halen. 5
5. Voorzie waar nodig uitzonderingen op deze regelgeving, ook specifiek voor jeugdorganisaties en voorzie ook duidelijke informatie over de gevolgen wanneer een attest niet in orde is. 6
6. Voorzie in het kader van sterke monitoring ook de mogelijkheid voor organisaties om een zicht te krijgen op lokale gebouwen. 6
7. Beperk de bijkomende administratieve planlast bij het toevoegen van het Global Warming Potential aan het energieprestatie-attest van gebouwen. 7

Situering

Dit decreet wijzigt het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM) en het materialendecreet¹. Hiermee wordt invulling gegeven aan de implementatie van een aantal Europese richtlijnen en verordening, meer concreet:

- SUP-richtlijn (Richtlijn (EU) 2019/904 betreffende de vermindering van de effecten van bepaalde kunststofproducten op het milieu;
- Richtlijn (EU) 2024/1275 betreffende de energieprestatie van gebouwen;
- Verordening (EU) 2023/1542 inzake batterijen en afgedankte batterijen;
- Verordening (EU) 2024/1157 betreffende de overbrenging (import en export) van afvalstoffen.

Bepaalde doelgroepen en bepaalde specifieke constructies zullen versneld over een asbestinventarisatetest moeten beschikken tegen 2030 of vanaf 2030 i.p.v. tegen 2032. Dit betekent een vervroeging met twee jaar ten aanzien van andere risicogebouwen. Deze bepaling is van toepassing op gebouwen gebruikt door jeugd en/of gebouwen met een al bestaande federale werkgeversverplichting tot asbestinventarisatie. Bij het afsluiten van nieuwe huurovereenkomsten (of gebruiksovereenkomsten) moet de eigenaar vanaf 2030 over een asbestinventarisatetest beschikken. We gaan in dit advies daarom in op de implicaties van deze beslissing voor jeugdorganisaties en jeugdverblijven.

We verwijzen hierbij graag expliciet naar het **advies dat we schreven in 2024 rond asbestafbouw**². We benoemden in ons voorgaande advieswerk rond infrastructuur alvast de nood aan aandacht voor asbestafbouw, zeker in gebouwen waar kinderen en jongeren vaak zijn, en zijn dus op zich blij met deze beslissing om deze gebouwen prioritair in het vizier te krijgen. We vinden het ook goed dat de definitie breder genomen wordt³ dan voordien. Jeugdverblijven en brede jeugdinfrastructuur komen zo in beeld. En bovendien worden meer eigenaars zo op hun verantwoordelijkheid aangesproken.

Alleen moet een versnelling van de verplichting van asbestinventarisatetesten vanzelfsprekend hand in hand gaan met haalbare en praktische afspraken, regelgeving, ondersteuning en de nodige protocollen afgesproken met OVAM. Het huidige protocol met OVAM liep af in 2025. We kijken in dit advies dus ook alvast vooruit naar het nieuwe sectorprotocol en benoemen enkele cruciale aandachtspunten hierbij.

We staan met het jeugdwerk volop achter het asbestveilig krijgen van onze samenleving tegen 2040, en willen daar volop aan bijdragen, mits de nodige financiële, regelgevende en oplossingsgerichte ondersteuning. We schreven dit advies samen met de beleidswerkgroep jeugdinfrastructuur, waar de expertise rond jeugdinfrastructuur verzameld zit voor het jeugdwerk, met de commissie jeugdwerk als maandelijks samenkomst van het breed jeugdwerk en met de adviesraad.

¹ Meer specifiek: het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, wat betreft de implementatie van diverse Europese verordeningen en richtlijnen en de versterking van het asbestafbouwbeleid

² Vlaamse Jeugdraad, 2024, [Advies Actieplan Asbestafbouw](#)

³ Nu de middelen uit Vlaanderen komen, kan de wetgever een bredere doelgroep aanspreken. Voordien niet, de hiervoor bestemde Europese Relancemiddelen mochten enkel dienen voor lokale jeugdwerkinitiatieven.

Advies

Zorg voor een haalbaar parcours voor eigenaars nu de periode om een asbestinventaris op te maken wordt ingekort.

De Vlaamse Jeugd Raad is vragende partij om gezonde leefomgevingen te creëren voor kinderen, jongeren en hun organisaties. In ons advies rond asbestafbouw⁴ bespreken we het belang van een plek voor kinderen en jongeren om jong te kunnen zijn.

De voorgestelde vervroeging en verstrenging voor gebouwen waar kinderen en jongeren vaak zijn, is voor ons geen verrassing en juichen we toe. We zijn wel vragende partij om die verandering haalbaar te maken, zodat zoveel mogelijk eigenaars zich effectief aangesproken voelen om hiermee aan de slag te gaan. Naast de asbestregelgeving komen de komende jaren heel wat extra attesten en bouwnormen (vb. EPC) af op jeugdinfrastructuur – denk hierbij ook aan brandveiligheid, luchtnormen, toegankelijkheid enz.

Houd ook rekening bij de opmaak van een attest met het slim afbreken en wegnemen van asbest, informeer organisaties over de gradaties in urgentie van het wegnemen van bepaalde schadelijke stoffen, eventuele beschadigingen of risico's op beschadiging en blootstelling, en zorg zo voor balans tussen veiligheid en een haalbaar plan. Zorg er verder voor dat het asbestattest zo duurzaam mogelijk is, en dat aanvullend onderzoek ook nog na 2040 mogelijk blijft voor gebouwen ouder dan 2001. We denken hierbij bijvoorbeeld aan ingrepen na 2040 waarbij bijkomende asbestrisico's zichtbaar worden (denk bv. aan muren die destijds asbestveilig waren maar waar bijvoorbeeld asbestisolatie achter verstopt zit). Voorzie ook voor deze situaties duurzame mogelijkheden en oplossingen. Ook voor situaties waar sowieso een sloping voorzien is omdat ze ouder zijn dan 2001, moet een proportionele oplossing voorzien worden. De verplichting om een asbestattest op te maken heeft weinig zin als nadien opnieuw een sloopopvolgingsplan moet worden opgemaakt.

Bijvoorbeeld: als in 2029 na vaststelling en attestering een jeugdwerkorganisatie het asbestdak en het daaronder gelegen dakgebinte moet verwijderen van een slecht geïsoleerd houten lokaal en dat nadien moet vervangen door een nieuw, geïsoleerd dak, is de kostprijs de investering mogelijk niet waard en is het vaak beter om het hele lokaal te verwijderen en opnieuw te beginnen. Dit vraagt voor jeugdorganisaties jaren tijd om hun achterban te mobiliseren, de nodige middelen bij elkaar te vinden en het hele proces van voorbereiding voor de bouw te doorlopen. De periode tussen de attestering en de effectieve verwijdering loopt zo snel op, wat de haalbaarheid en timing van dit soort veel voorkomend parcours onder druk zet. We maken ons daarom zorgen of de vooropgestelde timing realistisch is.

Erken de brede invulling en definitie van gebouwen die door de jeugd worden gebruikt.

We zijn blij te lezen dat de definitie van jeugdplekken in dit decreet tegemoet komt aan onze eerdere vraag om jeugdplekken breed te benaderen. Het decreet definieert prioritair gebouwen als diegene die hoofdzakelijk gebruikt worden door jongvolwassenen tot 25 jaar in een context van recreatieve activiteiten georganiseerd door jeugd- of sportverenigingen, inclusief vakantiecampen of speelpleinwerking. In het huidige asbestprotocol konden bv. jeugdverblijven niet genieten van ondersteuning, omdat deze vaak bovenlokaal georganiseerd zijn en de hiervoor voorziene relancemiddelen van Europa dat niet toelieten. Nu de middelen van Vlaanderen komen, kan dit wel. Vele eigenaars van jeugdverblijven zijn hier vragende partij voor. We zijn blij met die verbreding.

⁴ Vlaamse Jeugd Raad, 2024, [Advies Actieplan Asbestafbouw](#)

Toch vragen we nogmaals om **de definiëring gelijk te trekken met het decreet over het jeugd- en kinderrechtenbeleid en de ondersteuning van het jeugdwerk**. Dat omschrijft jeugd (kinderen, jongeren en jongvolwassenen) als *'personen tot en met dertig jaar, of een deel van die bevolkingsgroep'*.⁵

Kijk ook steeds op een **brede manier naar jeugdinfrastructuur, en niet louter naar jeugdwerkinfrastructuur**. Op die manier kan er beleid gemaakt worden op een geïntegreerde en inclusieve manier voor alle kinderen en jongeren. Cf. ons eerder advies⁶ omschrijven we jeugdinfrastructuur als 'alle plekken waar kinderen spelen en elkaar ontmoeten in hun vrije tijd onder één dak'. Men denkt daarbij snel aan jeugdwerkinfrastructuur voor georganiseerd jeugdwerk zoals jeugdlokalen, jeugthuizen, jeugdlogies⁷ ... Maar wij zien dat breder. Jeugdinfrastructuur omvat ook de plekken waarvan kinderen en jongeren die niet verbonden zijn aan een organisatie gebruik maken én er vaak een tweede thuis vinden: jeugdcentra, repetitieruimtes, workshopplekken, vergaderzalen, fuiflocaties enz. In heel Vlaanderen maken zo wekelijks meer dan 1.000.000 kinderen en jongeren op meer dan 4.000 locaties gebruik van jeugdinfrastructuur.

Verplicht eigenaars om informatie te delen met de asbestdeskundige én de gebruikers/huurlers. Houd rekening met de gevarieerde vormen van eigenaarschap die spelen bij organisaties die zich richten op kinderen en jongeren.

Niet alle jeugdorganisaties zijn eigenaar van hun gebouw. Vele jeugdlokalen en jeugdinfrastructuur zijn in handen van parochiale vzw's, kerkfabrieken en andere kerkelijke eigenaars, maar ook particulieren, andere verenigingen of vzw's die werden opgericht voor het onderhoud en het beheer van gebouwen. Jeugdorganisaties zijn dus niet altijd betrokken bij de opmaak van asbestattesten, al zijn zij wel vragende partij om hun gebouw veilig en gezond te maken om hun omgevingen veiliger te krijgen.

We lezen in het voorstel tot decreet (artikel 18 van het wijzigingsdecreet, artikel 33/10 van het materialendecreet) over een informatieplicht en lezen het volgende in de memorie van toelichting: dat er een **'informatieplicht voor eigenaars geldt, een verplichting om bij het opstellen van de asbestinventaris alle informatie waarover die beschikt over de aanwezigheid van asbest in diens constructie te verschaffen aan de asbestdeskundige zodat die die informatie kan opnemen in de asbestinventaris. Enkel op deze manier waarborgen we dat bij een overdracht alle beschikbare informatie over asbestmaterialen in de constructie in één overzichtelijk asbestinventarisattest wordt bezorgd aan de nieuwe eigenaar.'**

De Vlaamse Jeugd Raad is tevreden met deze verplichting, omdat eigenaars vaak voorzichtig zijn in het delen van informatie en afwachtend zijn om gezondheidsrisico's te laten vaststellen o.a. omdat hun pand hierdoor in waarde kan dalen. Dit artikel **dwingt eigenaars om goed mee te werken, actief na te denken en eventueel vooronderzoek te doen** (bouwplannen bekijken e.d.) om de asbestinventaris zo goed mogelijk te kunnen opmaken. We denken hierbij vooral aan isolatie, afvoerbuizen, enz. die niet altijd met het blote oog te zien zijn. We zijn ook vragende partij dat dit artikel ook wordt **uitgebreid met de verplichting om de opgemaakte asbestinventaris ook mee te delen met de gebruikers (en huurders) van het pand**⁸.

In de asbestinventaris wordt ook advies gegeven over welke materialen dringend moeten verwijderd worden. Gebruikers en huurders hebben het recht om dit ook te weten. Het zijn uiteindelijk zij die een risico nemen (hoe klein ook) wanneer ze het gebouw gebruiken. Ze kunnen hier nadien samen met de eigenaar over in gesprek gaan over de plannen voor de verwijdering. Bovendien komen er vandaag heel wat situaties voor waarbij huurcontracten voor een lange periode

⁵ <https://codex.vlaanderen.be/PrintDocument.ashx?id=1039169&datum>; Artikel 3, 12°.

⁶ Advies Vlaamse Jeugd Raad, 2023, [Jeugd\(werk\)infrastructuur](#)

⁷ Zie ook: Vlaamse Jeugd Raad, 2021, Advies Jeugdtoerisme – [Decreet jeugdverblijfscentra, hostels, ondersteuningsstructuren en vzw ADJ](#). We volgen dezelfde redenering bij de definiëring van de doelgroepen voor de maatregelen om zwerfvuul en afval op het terrein van en rond de onderwijs- en jeugdwerkinfrastructuur te voorkomen, te verminderen of te beheeren. Daarbij mogen ook jeugdverblijven worden toegevoegd. (Cf artikel 15, eerste lid, 7°)

⁸ Er zijn namelijk ook veel erfpachtovereenkomsten waarbij de gebruiker geen huurder is maar pachter.

afgesloten worden voor jeugdorganisaties of vzw's. We willen dan ook vermijden dat aan de letter van de wet voldaan wordt door een attest in orde te hebben zonder dat het gebruik van jeugdinfrastructuur veiliger zou worden. Denk hierbij ook aan de specifieke situaties van organisaties die via erfpacht werken.

Blijf eigenaars en verenigingen ondersteunen om asbest na vaststelling en attestering, ook daadwerkelijk te verwijderen en op te halen.

Tegen 2040 moet Vlaanderen asbestveilig zijn; net daarom worden nu stappen gezet om alle asbest in kaart te brengen. Daarna zal er zoveel en zo snel mogelijk asbest verwijderd moeten worden. Die verwijdering is vaak deel van grotere verbouwingsplannen. Een dak of gevelbekleding verwijderen vraagt meteen een nieuwe installatie. Dit zorgt voor een langere projectperiode en grotere kosten. Voor bijna elke eigenaar zal dan ook ondersteuning voor het effectief wegnemen van asbest welkom zijn.

We pleiten voor het **geïnformeerd en intelligent inzetten op het wegnemen van asbest én het ophalen ervan**, geflankeerd door een protocol bij OVAM, lokale en Vlaamse ondersteuning voor verbouwkosten en het rekening houden met geplande bouwkundige ingrepen bij gebouwen waar asbest aangetroffen wordt. Een vzw die geconfronteerd wordt met een gebouw waar het volledige dak vernieuwd moet worden omdat er asbest aangetroffen wordt, moet dit op termijn (vaak dus met de betrokken eigenaar) vanzelfsprekend kunnen aanpakken, maar daar is de nodige tijd, financiering en ondersteuning voor nodig om dit op een veilige en duurzame manier te doen.

We vragen de Vlaamse Regering om de **ondersteuningsmogelijkheden die nu al bestaan vanuit Vlaanderen te behouden en zelfs uit te breiden**, tenminste voor de periode 2026-2034. We doelen hiermee op mogelijkheden voor zowel de attestering, verwijdering, ophaling als hiermee gelinkte renovatiekosten. Dit voorjaar wordt een **Masterplan Jeugd- en cultuurinfrastructuur** uitgewerkt. Het asbestprotocol voor jeugd(sport)gebouwen zou hier ook in opgenomen moeten worden. We vragen om die ondersteuningsmaatregelen voor asbestverwijdering hieraan toe te voegen, zodat ze deel uitmaken van een groter pakket aan maatregelen om jeugdinfrastructuur veilig, kwaliteitsvol en duurzaam te maken. We zagen het belang van een geïntegreerd geheel aan ondersteuning heel duidelijk in 2025, waarbij we zagen dat veel jeugdorganisaties niet ingingen op de ondersteuning tot attestering omdat ze wisten dat ze niet altijd de financiële (of andere) mogelijkheden hadden om actie te ondernemen met de resultaten van dat attest.

Vanuit het beleidsdomein Onderwijs, specifiek AGION (Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs) wordt een financiële tussenkomst bij de infrastructuurwerken van scholen voorzien van 60 à 70% van de kosten. Dit staat los van het al dan niet bevatten van asbest. Minister van Onderwijs Zuhal Demir heeft het percentage specifiek voor asbestverwijdering opgetrokken met 40 of 30 procentpunten, tot 100% (OVAM en AGION betalen hier elk de helft van). Dit komt bovenop of naast de ondersteuning in het sectorprotocol van OVAM. We juichen dit uiteraard toe – en zijn tevreden dat minister Demir een deel van haar onderwijsmiddelen voor deze verhoging aanwendt – maar we zijn vanuit de bevoegdheid Jeugd niet betrokken (geweest) en vragen om dit ook binnen het beleidsdomein Jeugd voor brede jeugdinfrastructuur mogelijk te maken. Scholen zijn vanzelfsprekend plekken waar kinderen en jongeren heel veel tijd doorbrengen, en beschikken historisch over grote en verouderde gebouwen. We vinden het enorm belangrijk dat hier dan ook prioritair aandacht aan besteed wordt, maar benadrukken dat dit alles ook geldt voor jeugdinfrastructuur.

We vragen daarnaast om **lokale besturen en intercommunales** te stimuleren om (indien nodig) aanvullende maatregelen te nemen voor **een snelle en laagdrempelige ophaling** van asbest, wanneer asbest aangetroffen wordt die ook snel verwijderd moet worden. Er zijn nog heel wat lokale verschillen omtrent de praktische afhandeling van de asbestverwijdering. Het kan bv. niet de bedoeling zijn dat een afgebroken dak nog blijft liggen op een jeugdwerkterrein en zo een risico blijft, omdat de verwijdering naar het containerpark niet snel in orde geraakt.

Het feit dat eigenaars een kosteloze actualisatie/ vernieuwing van hun asbestattest kunnen aanvragen als ze binnen de vooropgestelde termijn asbest verwijderen, juichen we toe.

Voorzie waar nodig uitzonderingen op deze regelgeving, ook specifiek voor jeugdorganisaties en voorzie ook duidelijke informatie over de gevolgen wanneer een attest niet in orde is.

We zien dat er ook een **mogelijkheid voorzien is in het wijzigingsdecreet voor uitzonderingen** op de timing van het attest. We lezen dat de Vlaamse Regering voor het bepalen van uitsluiting op de verplichtingen nadere regels kan vaststellen en in toevoeging die maatschappelijke impact meeneemt als mogelijke motivering voor het bekomen van uitstel. Dit wanneer het realiseren van de verplichting inhoudt dat de hinder of financiële implicaties voor de maatschappij onredelijk of disproportioneel zijn ten opzichte van het realiseren van de verplichting.

Neem hierbij ook de specifieke context en mogelijke problematieken en contexten van jeugdorganisaties mee en stuur de uitvoering van dit decreet waar nodig bij, afhankelijk van de realiteit. We lezen dat zo'n uitzondering bv. ook voorzien wordt voor het verwijderen van asbestcement bij daken of geveloppervlaktes gelijk aan of groter dan 500 vierkante meter tegen 1 januari 2034.

Ook bij deze mogelijke uitzonderingen vragen we om de, historisch vaak grote, constructies van jeugdorganisaties mee in rekening te brengen. We vragen **om de deadline van de periode voor deze verwijdering, voor zij die in orde zijn en een asbestattest hebben voor 2030, te verlengen naar 2036 in plaats van 2034⁹**, zodat zij voldoende tijd hebben om de verwijdering deel te laten uitmaken van een totale verduurzaming van het pand. Ook in deze situatie zou het actualiseren van het asbestattest na afloop van de werken ook kosteloos moeten blijven. Zo worden bovendien andere ondersteuningsmiddelen voor infrastructuur vanuit Vlaanderen en lokale besturen efficiënter en dus beter aangewend.

Voorzie in het kader van sterke monitoring ook de mogelijkheid voor organisaties om een zicht te krijgen op lokale gebouwen.

We kijken uit naar, en werken graag actief mee aan, een monitoringsysteem waarmee organisaties ook op Vlaams niveau de stand van zaken van asbestattesten kunnen opvolgen van hun lokale afdelingen en groepen. Voor heel wat organisaties is het immers verre van evident om honderden locaties, vaak gedeeld met andere organisaties, op te volgen, en we vragen om de verantwoordelijkheid van deze informatie-uitwisseling niet louter bij de lokale vzw's of lokale besturen te laten maar deze breder inzichtelijk te maken. Het moet mogelijk zijn om hier een centrale monitoring rond op te zetten (vb. via Jeugdmaps, Gebouwenpas, Verenigingsloket, ...) zodat gerichte opvolging en communicatie mogelijk wordt en we zo samen kunnen toewerken naar veilige omgevingen voor alle kinderen en jongeren in Vlaanderen. Op die manier kunnen organisaties, bv. de organisaties erkend in het Vlaams Jeugddecreet, maar ook lokale besturen beter zicht houden op de infrastructuur waar kinderen en jongeren samenkomen én inzetten op gerichte en optimale ondersteuning om deze infrastructuur zo snel mogelijk asbestveilig te krijgen.

⁹ Volgens artikel 15 van het materialendecreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 20 december 2024, wordt een artikel 33/6/1 ingevoegd, dat luidt als volgt: "Art. 33/6/1. Met behoud van de toepassing van artikel 33/5, eerste lid, 2°, ontdoet elke eigenaar van een constructie met risicobouwjaar zich tegen 1 januari 2034 van alle dak- en gevelbekleding, die zich aan de buitenzijde bevindt, bestaande uit asbestcement bij een dak- en geveloppervlakte gelijk aan of groter dan 500 vierkante meter."

Beperk de bijkomende administratieve planlast bij het toevoegen van het Global Warming Potential aan het energieprestatie-attest van gebouwen.

We zijn blij dat er op een geïntegreerde manier gekeken wordt naar alle gebruikte materialen bij het bouwen van gebouwen en staan achter de uitvoering van de herziene Europese Richtlijn EPBD **2024/1275 betreffende de energieprestatie van gebouwen**. Wel vragen we om bij de uitwerking hiervan bijzondere aandacht te hebben voor planlast, de verhouding tot EPB- en EPC-regelgeving, en de specifieke context van jeugdinfrastructuur zoals die hierboven beschreven is. Zorg ervoor dat de procedures, informatie en ondersteuning hiervoor toegankelijk worden opgevat.